

Nr. 04 | april 2014 |
36ste jaargang |
verschijnt niet in augustus |
P 408.654

*Verenigde Protestantse
Kerk in België*
vpkb.be

Inhoud

Schriftwerk / Woord van de voorzitter

Jan van den Berg: De synode en haar afkomst	blz. 3
Steven H. Fuite: <i>De Meester is er en Hij vraagt naar jou!</i>	blz. 4

In het vizier: Op zondag open

Maria Euwema: Kerkverlating, jeugdparticipatie en de vragen waar jongeren ons toe uitdagen	blz. 5
Johan Temmerman: Kerkdienst op zondag: plicht of keuze?	blz. 7
Annet Sinnema-Buurman: <i>Zes dagen lang kunt u werken</i>	blz. 8
Dick Wursten: <i>Wees gegroet, gij eersteling der dagen</i>	blz. 9

Nieuws uit de Synodale raad	blz. 6
	blz. 10

Coördinatie Bezinning en Dialoog

Peter Tomson: Pasen, het lijden in het perspectief van de verlossing	blz. 11
Fairsterk je kerk: protestantse kerk leper, één van de winnaars	blz. 12

Coördinatie Kerk en Wereld

Leonard Rwanyindo: Jongeren en Zending	blz. 13
--	---------

Uw bijzondere aandacht voor

Hugh R. Boudin: 175 jaar Protestantse Synode in België	blz. 14
Interview met Steven H. Fuite: De weg kennen we niet. De richting wel.	blz. 16

Aankondigingen	blz. 18
----------------	---------

Colofon	blz. 19
---------	---------

Advertentie

Protestantse Solidariteit zoekt adjunct uitvoerend secretaris	blz. 20
---	---------

Uit de redactie

Open op zondag

'Houd de sabbat in ere,' luidt het vierde gebod. Zes dagen kun je werken, maar de zevende is een rustdag. Zoals ook God rustte op de zevende dag.

Op de eerste dag stond Jezus op uit de dood - op een zondag, de dag die op grond van dat gegeven in de christelijke kalender de eerste dag van de week werd.

Zie daar de twee elementen die de zondag van oudsher in zich verenigt. In het Oude Testament is het de dag waarop de mens viert, dat hij bevrijd werd uit de slavernij. Het Paasevangelie geeft aan die bevrijding een extra dimensie; het graf is leeg, de ban van dood en doodsheid verbroken.

Door de jaren heen is de besteding van de zondag sterk veranderd. Toch is het een dag gebleven waarop je los mag komen van het dagdagelijkse moeten. Misschien niet altijd meer uitdrukkelijk de 'Dag des Heren', maar toch een apart gezette dag. Om te gedenken dat het leven uit meer bestaat dan werken alleen.

Annet Sinnema-Buurman

De synode en haar afkomst

Het Latijnse woord *synodus* betekent behalve een zeevis, genaamd tandbrasem, ook kerkvergadering. Het is afgeleid van het Griekse woord *sunodos*. Dat laatste woord komt niet in de Bijbel voor, maar wel bij Ignatius, één van de bekendste apostolische vaders. Hij was bisschop van Antiochië in Syrië en stierf omstreeks het jaar 110 de marteldood in Rome. Van hem zijn zeven in het Grieks geschreven brieven bewaard aan de gemeenten van Klein-Azië.

In zijn brief aan de Efesiërs hoofdstuk 9 paragraaf 2 komt een zinsnede voor met het woord *sunodos*: 'allen bent u samen op weg, dragers van God, dragers van de tempel, dragers van Christus, dragers van het heilige, geheel en al bedekt met het sieraad dat bestaat uit de geboden van Jezus Christus.' (vertaling van A.F.J.Klijn). *Samen op weg*, een mooi begrip van de synodevergadering, voor de huidige synodeleden iets om te onthouden.

De synode komt in de Bijbel niet voor, zei ik, maar wel is er een afgeleid woord te vinden in Lucas 2 vers 44: *sunodia*: 'In de veronderstelling dat hij (de twaalfjarige Jezus) zich bij het *reisgezelschap* bevond.' En daarmee is er alle reden om iets moois van onze synodevergaderingen te maken: een gezelschap van kerkleden, dat zich samen op weg, op reis, bevindt. De reisleader is u bekend.

Het wordt wat spannend als het gezelschap uiteenvalt in verschillende groepen, de één wil deze kant op, de ander gaat graag zijn eigen gang. De synodale geschiedenissen leren ons veel over hoe moeizaam het vaak is om op dezelfde weg te blijven. Daar komen Afscheidingen en Doleanties van, Vrijgemaakten en Hersteld Verbanders, Binnen- en Buitenverbanders, Hersteld Hervormden en Voortgezette Gereformeerden. Hoe verzinnen ze die namen eigenlijk? In het niet-Nederlandse taalgebied is het niet veel beter. Maar dat zal ik u besparen.

De kerk van Rome noemt haar synode bij voorkeur *concilie*. Een vreedzame beslechting van geschillen. Maar dat gebeurt meestal doordat één het laatste woord heeft. En dat is niet altijd de reisleader van onze voorkeur.

De oosters-orthodoxe kerken speken graag over de heilige synode. Maar ik herinner mij dat de synode van Efese in het jaar 449 als de *roverssynode* bekend staat, vanwege het feit dat de leidende partij op deze synode een groep gewapende monniken achter de hand hield om bepaalde besluiten *manu militari* door te drukken. Dat waren nog eens tijden.

Ik wens het presidium van onze synodevergaderingen veel wijsheid toe om de soms warrige vergaderingen tot een christelijk reisgezelschap om te vormen: een kleine kerk samen op weg naar de toekomst.

Een toekomst die onzeker lijkt op verschillende fronten. Maar deze kerk kan het zich eenvoudig niet veroorloven door in wanorde uiteen te gaan. Men blijve bij voorkeur op dezelfde weg. En wel conform de originele betekenis: *Samen op Weg!*

Ds. Jan VAN DEN BERG,
predikant te Brasschaat.

‘De Meester is er en Hij vraagt naar jou!’

(Johannes-evangelie 11, 28)

Lazarus, een inwoner van het dorpje Bethanië, is ziek. Dat kan gebeuren. Maar de Heer is er niet bij. Hij is in het overjordaanse, *aan de overkant*, verborgen, niet waar wij zijn. Hij is een vraag geworden, niet aanwezig in het dorp van het gewone leven, waar wij onze dagen tellen, verjaardagen vieren, vreugde en geboorte, ziekte en sterven. ‘Wás U er maar geweest, dán zou mijn broer niet gestorven zijn!’, zo klinkt het straks uit de mond van zowel Marta als Maria.

Wanneer beide zussen aan Jezus de boodschap zenden: ‘Heer, uw vriend is ziek’, blijft Jezus nog twee dagen ter plaatse en steekt pas dan de rivier over. Wanneer Hij eindelijk aankomt, ligt Lazarus al vier dagen in het graf. Ook dát moet Jezus gezégd worden, want nog steeds nadert Hij het dorp tergend langzaam. Al wordt dan gezegd dat Hij daar aankwam, tien verzen verder luidt het: ‘Jezus was nog niet in het dorp’. Dan gaat Marta maar zélf de Komende tegemoet. Maria blijft thuis. Letterlijk vertaald: ‘Maria bleef in huis zitten’.

Wanneer Marta met niets dan de dood van haar broer in handen tegenover Jezus staat, klemmt ze zich vast aan wat ze geleerd heeft, over opstanding en leven... later, ooit nog eens, aan de overkant.

Meteen volgen magistrale woorden: ‘En Jezus zei: Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft zal leven, ook wanneer hij sterft, en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal nooit sterven’.

Er *is* maar één leven. Leven met Hem. Daar en hier, straks en nu. Hij komt en gaat in allebei, is steeds maar weer Komende. Ook Lazarus is *met Hem* gestorven, want Hij is hier zoals Hij daar is. ‘Geloof je dat?’, vraagt Jezus nog.

Marta erkent dat niet *het leven nu* of *het leven straks*, maar *Hij* het centrum van haar leven is. Ze rent terug naar Maria en zegt: ‘De Meester is er en Hij vraagt naar jou!’

Wat bedoelt Marta met ‘de Meester is er’?

Hij is altijd maar weer de Komende, dus *jij* moet gaan, zoekend, hier en nu.

Dat gebeurt: ‘Toen Maria dit hoorde *stond ze op* en ging naar Hem’.

Er is ten gronde géén verschil tussen Marta, Maria en Lazarus. Ze moeten allemaal opstaan en leven. Marta moet leren haar Heer niet alleen als de Heer *over dé dood*, maar vooral ook als de Heer *van háár leven* ernstig te nemen.

Want je wordt in dit verhaal niets wijzer over *na de dood*. Je moet luisteren met je hart. ‘De Meester is er en Hij vraagt naar jou’, met die woorden loopt Marta haar levensgenoot Maria tegemoet. Gewoon een zus, een naaste in het hier en nu.

Even later wordt er naar nog iemand gevraagd, maar dan zijn we aan ‘het einde van de geschiedenis’ en staan met z’n allen rond een graf. ‘En Jezus riep: ‘Lazarus, kom naar buiten!’ Zo heeft de Heer tweemaal naar mensen gevraagd.

Zowel de levende Maria als de gestorven Lazarus worden geroepen. Voor de Heer is er geen enkel verschil tussen nu en straks. Hem horen *is* opstaan, nú, tot een nieuwe kwaliteit van leven.

‘De Meester is er en Hij vraagt naar jou!’

Ook Lazarus staat op.

Ds. Steven H. FUIITE,
Voorzitter Synodale Raad.

Bijdragen voor het volgende nummer verwacht de redactie graag uiterlijk 7 april 2014.

**Thema van het aprilnummer:
Gevangenispastoraat**

Kerkverlating, jeugdparticipatie en de vragen waar jongeren ons toe uitdagen

Er zijn in kerkgemeenschappen in de Westerse wereld al heel wat bommen opgezet over waarom kerken leeglopen en waarom jonge generaties zich niet meer aangesproken voelen door de kerk. Een legitieme vraag, ook voor de VPKB. Is het de onvermijdelijke gang van zaken? Hebben de jongeren van tegenwoordig niet meer de juiste waarden? Past de kerk niet meer in de 21ste eeuw? En als wij zo ons best doen om een jeugdgroep te houden, waarom komen er dan zo weinig jongeren naar de kerk? Waarom verdwijnen ze als ze 13, 16, 19, ... zijn? In zijn boekje Heilig Vuur – Jongeren leren geloven, hopen en liefhebben geeft Corjan Matsinger (teamleider bij YFC Nederland) vijf essentiële punten, willen we het vuur bij jongeren aansteken. Ze kunnen een aanleiding zijn om ons eigen vuur aan te wakkeren.

De boodschap sluit aan bij de behoeften van jongeren

Waarom komen ze niet? Als je het hen vraagt, is het antwoord doorgaans: het is saai. En als we heel eerlijk zijn, kunnen we dat best begrijpen. Want onze kerkdiensten kunnen in veel opzichten best een beetje 21ste eeuw gebruiken, hoor ik ook veel volwassenen zeggen. Als je de woorden van een dominee niet snapt of er op een dreunende manier uit de Bijbel verteld wordt, dan dwalen je gedachten af. Samen zingen heeft geen verheffende kwaliteit als de organist zich bij het orgel voortworstelt. Dit wil overigens niet zeggen dat jongeren traditie niet waarderen, integendeel, het kan een excuus zijn om zich de kerk niet toe te eigenen – en in hoeverre is dat bij ons niet het geval? Maar het gaat verder dan de liturgische vorm en stijl alleen. Sluiten de vragen die we ons stellen in de kerk eigenlijk wel aan bij de vragen die de generaties van nu zich stellen? Ik merk bijvoorbeeld dat ze erg bezig zijn met thema's als klimaatverandering of de positie van hun eigen geloof ten opzichte van andere religies. Ze voelen druk om de juiste beroepskeuzes te maken in crisistijd en om zich op veel vlakken tegelijk bezig te houden. Ze zoeken concrete handvatten voor hun leven vandaag. *In hoeverre geeft de kerk hen antwoorden op de vragen die een leven vandaag de dag, in deze maatschappij met zich meebrengt?*

Ouders geloven en dragen dat uit

Als ouders niet meer geloven, niet meer naar de kerk gaan, dan is de kans groot dat hun kinderen dat ook niet meer zullen doen. Zeker in een kleine gemeente als de VPKB, vraagt het wegblijven van een gezin uit de gemeente, pastorale aandacht. Niet vanuit een oordeel, maar vanuit oprechte zorg én zelfreflectie. Ik denk dat we hier de vraag mogen stellen of de boodschap en de vorm ook nog wel aansluiten bij de behoeften van ouders. Ik merk regelmatig dat late twintigers en dertigers in de kerk nog worden gezien als jongeren. En hoewel ik me-

zelf ook graag jong denk, zijn zij volwassenen en de jonge ouders van nu. Maar we moeten ze dan wel zo behandelen. Hoe kunnen wij van hen verwachten dat ze hun geloof op een bewuste manier uitdragen naar hun kinderen als we ze tien jaar lang niet hebben opgezocht in het idee *“Dat is nu eenmaal zo, studenten/jongvolwassenen zijn met andere dingen bezig. Ze komen wel terug als ze kinderen hebben.”*? Jongeren, twintigers, dertigers stoppen niet met het zoeken naar zingeving. Hoe komt het dat ze die niet in de kerk zoeken?

Er zijn leeftijdsgenoten die ook geloven

Ja, als ze er niet zijn, dan heb je niks om mee te werken. Samenwerking kan hier een belangrijke rol spelen. Maar het is niet hetzelfde als: als ze er niet zijn, dan kunnen we niks doen. In het welzijnswerk wordt dit idee *outreaching werken* genoemd, bij ons keert het terug in de gedachte van missionair kerk-zijn. Als de jongeren niet naar de kerk komen, dan moet de kerk naar hen toe komen: misschien in samenwerking met een lokale jeugdvereniging of hogeschool, misschien door gewoon over de middag het gebouw open te stellen om je boterham-

men op te komen eten, misschien door een serie film-avonden, misschien kunnen de enkele jongeren in de kerk elk een vriend(in) meenemen... maar in elk geval door aansluiting te zoeken bij jongeren in plaats van andersom. En te blijven volhouden. Ik wilde in Gent graag een catechesegroep starten voor de leeftijd 17-25 jaar, juist omdat ik merkte dat ze wegbleven. Vorig jaar hebben we verschillende keren bijeenkomsten georganiseerd. Soms met 3, soms kwam er niemand opdagen. Maar met het nieuwe schooljaar waren er 7 en dan 8. En soms weer eens 3. Maar we zijn vertrokken. Er worden zinvolle vragen gesteld en antwoorden gezocht.

Jongeren worden betrokken bij de kerk

Kinderen en jongeren blijven alleen naar de kerk komen als de kerk ook van hen is. Niet van hun ouders, of van mensen die belijdenis hebben gedaan, maar mee van hen. De vraag is, hoe we dit vormgeven. Matsinger geeft in zijn boek aan, dat de jeugdclub voor veel jongeren de kerk wordt. Maar als ze daarvoor te oud worden, stopt de kerk. In hoeverre nodigen we jongeren uit om mee te denken en te doen in het kerkelijk leven van elke dag? Door hen apart te zetten met de jeugdkerk of één jeugddienst per jaar, laten we hen in feite niet echt deelnemen. In de sociale agogiek noemen we dit *schijnparticipatie*: je organiseert een mooi evenement en daarna gaat alles weer over tot de orde van de dag. Dit wil niet zeggen dat zulke initiatieven niet waardevol zijn, maar *echte participatie is je door kinderen en jongeren laten uitdagen om je denken en gewoonten te veranderen*. En hen aan het denken te zetten over wat voor hén echt belangrijk is. Dit gaat soms wel en soms niet binnen de vormen, die we als volwassenen hebben gecreëerd. Misschien is er een jongere die wil meedenken in de kerkenraad. Misschien moet je de behandelde punten tijdens de gemeentevergadering met de jeugd apart doornemen. Misschien kan een jeugddienst de start zijn van iets nieuws. Maar het zal hoe dan ook de werking van de gemeente verrijken. Kinderen zijn immers veel beter dan wij in fantaseren en *outside the box* denken. Jongeren kunnen ons als geen ander confronteren en onze ideeën in vraag stellen. Dit vraagt wel dat we jongeren *verleiden* om mee te doen. Hen persoonlijk vragen iets te doen omdat ze dat goed kunnen, hen eraan herinneren, hun mening vragen, het soms misschien mooi verpakken. Maar dat geldt evenzeer voor nieuwe volwassen vrijwilligers. Zo maak je mensen mee verantwoordelijk voor hun eigen kerk.

Jongeren hebben rolmodellen binnen de kerk

In zowel kerkelijk als niet-kerkelijk onderzoek naar jeugdwerk wordt keer op keer bevestigd hoe enorm belangrijk jeugdleiders en vrijwilligers zijn voor jongeren. Zij zetten een sfeer neer, laten zien hoe je christen kunt zijn. Kinderen en jongeren voelen aan of je er zin in hebt, of je op hen betrokken bent, of je oprecht bent in wat je vertelt. Ze hebben behoefte aan doorleefde verhalen, echte voorbeelden. Matsinger suggereert onder andere

dat we het peter en meterschap uit de katholieke kerk misschien een nieuwe invulling kunnen geven die dicht bij de oorspronkelijke ligt: kun jij één jongere uit de gemeente op weg helpen, extra ondersteunen, eens vragen hoe het gaat zodat ze zich thuis voelen tijdens het koffiedrinken na de dienst? Jongeren hebben volwassenen nodig die hun geloof leven. Matsinger schrijft: *hun Bijbel ligt misschien onder het stof, maar jij bent de Bijbel waar ze in lezen*.

Onlangs organiseerde ik een jeugdavond waarbij ik enkele volwassenen en ouderen uit de gemeente gevraagd had, te vertellen over welke plaats geloof had in hun leven. Wie is God voor jou? Wanneer is het moeilijk om te geloven en hoe ga je daarmee om? Waarom ga je naar de kerk? Dit vonden de volwassenen moeilijke vragen, maar wel zeer interessant om eens over na te denken. *Ja, zei ik, dat zijn vragen die de jongeren mij stellen*. Zo kan jeugdwerk elk van ons inspireren om antwoord te geven op uitdagende vragen: welke tradities zijn waardevol en leerzaam en hoe brengen we die dan over op de volgende generatie? Welke vorm neemt onze kerk aan in de 21ste eeuw en hoe betrekken we de jonge generaties in zo'n proces? In hoeverre ben jij een inspiratie voor de volgende generatie? In hoeverre is *jouw* kerk dat?

Maria EUWEMA
Jeugdwerkondersteuner ProJOP

Nieuws uit de synodale raad

Charter

Minister Bourgeois deed het voorstel aan de diverse levensbeschouwingen om samen met de Vlaamse overheid een maatschappelijk charter te ondertekenen. Dit charter moet een startpunt zijn voor verdere uitwisseling en dialoog tussen overheid en levensbeschouwingen. De Vlaamse overheid wil hiermee vorm geven aan een decretale doelstelling van het Vlaamse integratiebeleid om *de sociale samenhang te versterken*. Het is de bedoeling, dat de vertegenwoordigers van de levensbeschouwingen en de Vlaamse overheid het engagement nemen om geregeld samen te zitten en samen te spreken over een aantal maatschappelijke thema's en om, indien relevant, ook samen te handelen.

Beroepbaarstelling Isabelle Detavernier-Blommaert

De commissie Ambten Franstalig geeft een unaniem positief advies om ds. mevr. Isabelle Detavernier-Blommaert, na een onderbreking van 10 jaar om familiale redenen, opnieuw in te schakelen als predikant. De Synodale Raad volgt het advies van de commissie en verklaart Isabelle Detavernier-Blommaert beroepbaar binnen de VPKB.

Kerkdienst op zondag: plicht of keuze?

Het is steeds moeilijker om mensen op zondag in de kerk te krijgen. Een deel van de oorzaak is de drukke vrijetijdsagenda. Fietsen, wandelen, voetbal, jeugdbeweging en uitslapen na een zaterdagavondfeestje zijn enkele activiteiten die een hogere prioriteit hebben dan een kerkdienst. Een andere oorzaak is ongetwijfeld vorm en inhoud van een kerkdienst. Een uurtje wandelen te midden de opgewekte stilte van de vogels in het bos kan meer deugd doen dan een kerkdienst met ongekende liederen en een veel te moeilijke preek. Een drukke agenda en een taaie kerkdienst zijn verbonden door het begrip *vrijheid*.

Tot voor enkele decennia was er in kerkelijke kringen nog sprake van *zondagsplicht*. Men ging naar de kerk omdat God dit van je vraagt. De gedachte daarachter was een diep Bijbelse: gehoorzaamheid zal je vrijmaken. Dit wordt geïllustreerd door de verzuchting van het volk in de Sinai, na het horen van de vele geboden van Mozes' Wet: we zullen het doen en dan zullen we het begrijpen. Ook Luther baseerde zich op dezelfde gedachte als hij de vrijheid van een christen onderstreept: een gelovige is aan niemand onderworpen, maar wordt door Christus een dienstknecht van allen. Deze Bijbelse grondgedachte staat haaks op het vrijheidsbegrip van de moderne mens. Vrijheid is vandaag niet langer gebonden aan het geloof, maar aan de wil: je bent vrij als je kan doen wat je wilt. Maar om te doen wat je wilt, moet je eerst weten wat je wilt. De moderne vrijheid veronderstelt een keuze. Door de talloze keuzemogelijkheden die ons vandaag worden voorgehouden, zapt de moderne mens van het ene naar het andere zonder nog echt tot een wilsbeslissing te komen. Zo wordt de wil onderhevig aan modieuze grillen en/of massabijeenkomsten. *L'embarras du choix* maakt de mens willoos.

Om haar geloofwaardigheid te onderstrepen mag de kerk deze veelheid aan keuzes herkennen en er middenin gaan staan. Het is aan de kerk om te onderstrepen dat ze het individu iets te bieden heeft dat hij of zij nergens anders kan vinden, nl. gemeenschap. De veelheid aan keuzes biedt de mogelijkheid om de wil van de moderne mens aan te scherpen. Omdat het individu pas tot zijn of haar recht komt in een gemeenschap, heeft de kerk een uniek instrument tot versterking van de wil in handen. De individuele keuze om deel uit te maken van een hechte ge-

meenschap maakt de mens weerbaar tegen materiële dwang en wrok. Deze wil biedt de mens vrijheid.

De zondagse plicht wordt dan een persoonlijke *keuze* tot gemeenschapsvorming. Ik wil nog aanstippen, dat mijns inziens de kerkelijke gemeenschap onbegrensd en vrij is. Er zijn geen voorwaarden om toe te treden, enkel wilsbesluiten. Deze beslissingen zijn gegrond in de verkondiging van Gods Koninkrijk. De kerk baadt in het licht van dit Koninkrijk. Niet de verschillen en beperkingen, maar de verlossing en vergeving ervan, zijn het kloppende hart van de kerk.

Van bij het ontluiken van het menselijk zelfbewustzijn klinkt het woord: het is de liefde die ons bindt. Men kan dit aanvaarden of verwerpen, maar als men ervoor kiest zal men vrij zijn.

dr. Johan TEMMERMAN,
predikant te Gent-Centrum.

‘Zes dagen lang kunt u werken ...’

Bron: <http://images.fineartamerica.com/images-medium-large/6-olive-tree-elidon-hoxha.jpg>

Kibboets Amiad, Galilea (Israël), zomer 1986

Het is nog vroeg in de ochtend als ik me aankleed en met mijn dagboek, mijn bijbel en wat brieven het *volunteersblok* verlaat. Zes dagen heb ik gewerkt: irrigatieslangen van onkruid bevrijd, nieuwe avocado-enten gecontroleerd en met voorzichtige vingers de ranken van de kiwistruiken om als waslijnen gespannen draadwerk gevlochten, zodat de jonge vruchten straks voluit kunnen rijpen in de zon. In de werkpauses gepraat en gelachen terwijl we ons te goed deden aan sappige sinaasappels, geplukt in andere gardenen van de kibboets.

Maar nu is het sabbat. Ik loop het zandpad tussen twee percelen met kiwiplanten af. Na de kiwigaaarde gaat het pad iets omhoog. Aan het einde, daar waar het uitloopt op een karrenspoor, staat een olijfboom. Ik ga zitten aan de voet van de boom, leg mijn boeken en brieven op mijn benen en kijk over de velden en over de huizen van de kibboets heen naar de heuvels in de verte; het zijn de heuvels rond het Meer van Galilea.

Bijna iedereen slaapt nog, slaapt een gat in de dag. Maar ik niet. Want hier, ver van huis en kerk, in het land van de sabbat, voel ik voor het eerst dat ik het nodig heb. In de turbulentie van het dagelijks bestaan, nadenken over wat leven nu eigenlijk is. Tot rust komen onder een olijfboom. Verbinding zoeken met God en in de stilte de dingen ook eens van Zijn kant proberen te bekijken.

Samen geroepen

In onze tijd en in ons deel van de wereld wordt de zondag in toenemende mate gezien als een *relaxdag* die evengoed kan worden doorgebracht in het bos, langs het sportveld of in de winkelstraat. Daarmee heeft die dag veelal tóch zijn karakter van apart gezette dag die ruimte biedt om, bevrijd van het dagdagelijkse *moeten*, te ontspannen en te herbronnen, behouden. Ook in de niet-kerkelijke wereld.

Voor mij fungeert de kerk als die olijfboom in de heuvels van Galilea. De plaats waar je, door met elkaar te bidden en te zingen en door stil te worden, dichtbij God kunt komen. Waar je je niet groter hoeft voor te doen dan je bent maar ook niet kleiner. Waar het visioen van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde levend wordt gehouden, zodat niemand zich blind hoeft te staren op een wereld die soms - of vaak - al te plat is. Waar je samen met anderen de hoop op Gods mooie toekomst levend mag houden. Er misschien nu al een levend teken van mag zijn. En waar we, ondanks de breuklijnen die soms zelfs dwars door de kerk lopen - met vallen en opstaan - toch steeds weer opgeroepen worden er samen iets van te maken.

Met warmte denk ik terug aan die olijfboom ...

Annet SINNEMA- BUURMAN

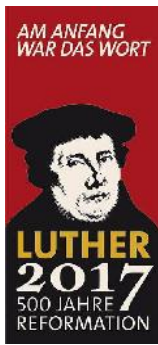

Wees gegroet, gij eersteling der dagen...

is een der bekendste paasgezangen, het staat al langer dan honderd jaar in onze kerkboeken. Oorspronkelijk gold het als zondagslied, in de bundel-1938 werd het als paaslied aangemerkt. De dichter (J.J.L. ten Kate) schreef dit lied speciaal voor Steenbeek, een opvangtehuis voor uit de gevangenis ontslagen ex-prostituées en weesmeisjes in 1848 te Hemmen geopend door ds. O.G. Heldring, bij wie Ten Kate als student enige tijd had ingewoond om voorbereid te worden op het predikantschap. De liedcultuur in dat tehuis (later tehuisen) was indrukwekkend, op menige zon- en alle feestdagen waren er zangdiensten. Opvallend is een latere wijziging van regel 5 in het laatste couplet Welk een dag der ruste zal dat wezen. Daar stond oorspronkelijk: Here! Welk een zondag zal dat wezen. (Meer achtergrondinfo: <http://www.dick.wursten.be/gez221.htm>).

Gezang 221 (Liedboek voor de Kerken 1973)

- 1 Wees gegroet, gij eersteling der dagen,
morgen der verrijzenis,
bij wiens licht de macht der hel verslagen
en de dood vernietigd is!
Here Jezus, trooster aller smarten,
zon der wereld, schijn in onze harten,
deel ons zelf de voorsmaak mee
van der zaal'gen sabbathsvree!
- 2 Op uw woord, o Leven van ons leven,
werpen wij het doodskleed af!
Door de kracht uws Geestes uitgedreven,
treden we uit ons zondengraf.
Leer ons daag'lijks, leer ons duizendwerven,
in uw kruisdood meegekruisigd sterven,
en herboren opgestaan,
achter U ten hemel gaan!
- 3 In uw hoede zijn wij wel geborgen,
en schoon eerlang 't oog ons breek',
open gaat het op de grote morgen
na deez' aardse lijdensweek.
Welk een dag der ruste zal dat wezen,
als we onsterf'lijk, uit de dood verrezen,
knielen voor uw dankaltaar!
Amen, Jezus, maak het waar!

Werkgroep REFO 2017

Na herhaaldelijke oproepen via Synodaal Nieuws kon de synodale raad een werkgroep REFO 2017 samenstellen om het *Jubileumjaar 2017 – 500 jaar Reformatie* voor te bereiden. De werkgroep, waarin praktisch alle districten vertegenwoordigd zijn, kwam voor het eerst samen op 14 maart jl. De Synodale Raad heeft zelf een aantal ideeën hoe we dit Jubileumjaar in de kijker kunnen stellen. Deze worden verwerkt met de ideeën die uit de districten komen. We mogen ook rekenen op de medewerking van historicus prof. dr. H.R. Boudin. We houden u op de hoogte.

Administratie en Boekhouding

Zowel voor de administratie (opvolging J. Vangansbeke vanaf 1 oktober 2014) als voor de boekhouding (opvolging M. Hendrix vanaf 1 mei 2014) werden advertenties geplaatst. De kandidaturen lopen binnen. Ondertussen doet Micheline Tshilemb haar job verder als boekhouder. Daarnaast werden enkele voorlopige maatregelen getroffen wat betreft de dienst Boekhouding in afwachting van de indiensttreding van een nieuw personeelslid. Brigitte Alessandroni werkt half-time voor het administratieve gedeelte op de Boekhouding en we mogen rekenen op de hulp van een vrijwilliger, die 1 dag per week inspringt. Einde maart zullen we in principe de rekeningen 2013 kunnen afsluiten.

Communicatieverantwoordelijke

De Synodale Raad gaat op zoek naar een communicatieverantwoordelijke. Hoewel we als VPKB niet altijd even duidelijke vastomlijnde standpunten over diverse thema's hebben, is het belangrijk om een gezicht te geven aan

de VPKB en duidelijk te maken, dat er binnen de VPKB verschillende zienswijzen leven. Dat is nieuw voor buitenwereld. Het is niet omdat we een pluriforme kerk zijn, dat we geen mening hebben. De communicatieverantwoordelijke moet de VPKB in alle breedte en diepte recht doen. Dit wat betreft de externe communicatie. Een groot deel van het takenpakket betreft ook de interne communicatie. We zoeken naar een tweetalig iemand die ook binnen de VPKB lijnen uitzet, onder meer wat betreft de websites, Kerkmozaïek, Mosaïque en Synodaal Nieuws. Ook dit zal bijdragen tot een warme kerk.

De Synodale Raad besloot iemand aan te zullen nemen en gedurende 1 jaar te bezoldigen. Daarna evalueren we de hele situatie, uiteraard op onderscheiden wijze: de functie en de manier waarop de betreffende persoon de functie invult.

Viering 175 jaar Synode: 17 oktober 2014

Op verzoek van de Synodale raad besteden Kerkmozaïek en Mosaïque in dit aprilnummer aandacht aan deze viering. Het is de bedoeling om op 17 oktober een academische zitting met liturgie en aansluitend een receptie te organiseren voor heel de Kerk. Op de komende Synodale Raad wordt het ontwerpprogramma voor deze avond besproken. Aan het moderamen van de synodevergadering heeft de Synodale raad gevraagd om bijzondere aandacht te besteden aan de 1ste synode, 175 jaar geleden.

Bevestiging Marcel Pool

Ds. Marcel POOL, tot nog toe predikant in Dendermonde, heeft het beroep aangenomen van de protestantse kerk te Turnhout, waar hij op 6 april a.s. tot predikant zal bevestigd worden.

Brogniezstraat 44
1070 Brussel

Woensdag 16 april 2014

Radio 1 om 20:03

Over enkele dagen Pasen: over opstaan
ds. Bert BEUKENHORST

Zondag 20 april 2014

VRT-tv één om 10:00

Paasviering in Eurovisie
vanuit de Protestantse Kerk Brussel
Voorganger: ds. Steven FUITE

Pasen: het lijden in het perspectief van de verlossing

door Peter Tomson

Het christelijke Paasfeest doet veel kerkgangers en andere gelovigen vooral denken aan Jezus' lijden. Een belangrijke vraag is hoe wij dat lijden moeten zien. Volgens het oudste evangelie, Marcus, was Jezus' laatste maaltijd het Pesach-maal, waarop Joden de verlossing uit Egypte vieren. Wat hij daarbij zei over zijn lijden staat in het licht van de verlossing van Pesach.

Verlossing

De grondslag van het christelijke Pasen is het joodse Paasfeest, dat in het Hebreeuws *Pesach* heet en in het Aramees *Pascha* (vgl. Marcus 14:1), waarvan *Pasen* is afgeleid. Het woord waar op Pesach alles om draait is *verlossing*. De woorden *verlossen* en *verlossing* komen vooral voor in het tweede deel van Jesaja, vanaf hoofdstuk 40, dat het einde van de Babylonische ballingschap weerspiegelt. Zo lezen wij: 'Breek uit in gejubel... want de Heer troost zijn volk, hij *koopt* Jeruzalem vrij' – aldus de Nieuwe Bijbelvertaling; anders vertaald: 'Hij *verlost* Jeruzalem' (Jesaja 52:9). Be-doeld is: God verlost zijn volk uit de ballingschap en de heilige stad uit haar verlatenheid. Zo klinkt het ook al in het verhaal van de uittocht: 'Ik ben de Heer, ... ik zal jullie uit je slavenbestaan bevrijden; met opgeheven arm zal ik jullie verlossen' (Exodus 6:6).

Vandaar dat Joden op Pesach zowel de verlossing uit de Egyptische slavernij als uit de Babylonische ballingschap vieren, alsook de verlossing uit alle verdrukking en lijden in verleden, heden en toekomst. Vaak vertellen zij daarbij daadwerkelijk verhalen van lijden en bevrijding. Centraal staat de *zegenspreuk van de verlossing*, bij de tweede beker wijn halverwege de maaltijd: 'Gezegend zijt Gij... die ons en onze vaders verlost hebt uit Egypte en ons deze nacht hebt doen bereiken, waarop wij ongezuurd brood en bittere kruiden eten. Doe ons evenzo... andere feesten in de toekomst bereiken, verheugd over de bouw van uw stad ... dan zullen wij U een nieuw lied zingen vanwege onze verlossing...' (Pesach-haggada).

Verlossing en lijden

Wij weten niet precies hoe Pesach werd gevierd in de tijd van Jezus en zijn leerlingen. Wel weten we dat zij na afloop de *lofzang* zongen (Marcus 14:26) – misschien de Psalmen 113-118, waarin de uittocht uit Egypte en de vreugde na de bevrijding een grote rol speelt. Ook moet Jezus hebben gesproken over de verrader die zijn dood teweegbracht, en over zijn *lichaam* en *bloed*. Volgens de evangelist zei hij tegen het eind dat hij niet meer van *de vrucht van de wijnstok* zou drinken totdat hij haar *nieuw* zou drinken in het koninkrijk van God (Marcus 14:25). Ook deze laatste Pesachmaaltijd vierde Jezus met uitzicht op

Zandsculptuur Laatste Avondmaal
Foto: Eric Rasschaert, Gran Canaria

het Koninkrijk. Hij stelde zijn komende lijden in het teken van de verlossing.

In de Heidelberger Catechismus, die voor veel protestanten direct of indirect van belang is, ligt grote nadruk op Jezus' lijden. Zondag 1 noemt als kern van het geloof: 'Jezus Christus... heeft met zijn kostbaar bloed voor al mijn zonden volledig betaald en mij uit alle heerschappij van de duivel verlost.' Welbeschouwd staat hier de verlossing in het teken van Jezus' lijden. Dat is, met alle respect, precies andersom als in het evangelie.

Zeker vinden we in het evangelie een serie aankondigingen van Jezus' lijden, en wordt er gezegd dat 'de Mensenzoon is gekomen ... om zijn leven te geven als losgeld voor velen' (Marcus 8:31). Maar zijn lijden staat in het teken van de boodschap van het Koninkrijk waarmee Jezus niet alleen zijn laatste maaltijd beëindigde, maar ook zijn allereerste optreden aanving: 'De tijd is aangebroken, het Koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws' (Marcus 1:15). Het evangelie stelt Jezus' lijden in het perspectief van de verlossing.

Pasen

Hetzelfde lezen wij bij Paulus. Hij herinnert eraan dat wij net als Jezus God aanroepen als Vader: 'Wij zijn erfgenamen van God, mede-erfgenamen met Christus: wij delen in zijn lijden om te delen in zijn heerlijkheid. Ik ben ervan overtuigd dat het lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de heerlijkheid die in de toekomst over ons openbaar zal worden. De schepping ziet reikhalzend uit naar het openbaar worden van Gods kinderen' (Romeinen 8:17-19).

Namens de WG Jodendom-Christendom,
Prof. dr. Peter TOMSON.

Fairsterk je kerk

Op zaterdag 22 februari vond de prijsuitreiking voor de Fairste kerk plaats. Een organisatie van Ecokerk, waarin ook de VPKB vertegenwoordigd is via de werkgroep Kerk in de Samenleving. Ecokerk wil laten zien, dat kerken ook hun verantwoordelijkheid oppakken voor duurzame ontwikkeling...

De VPKB gemeente te Ieper is één van de prijswinnaars geworden! Van harte proficiat met deze primeur!

Voor het eerst valt een protestantse gemeente in de prijzen! De andere winnaars zijn: de rooms-katholieke kerk parochie Sint-Anna-ten-Drieëen-Antwerpen Linkeroever en de christelijke ouderen beweging OKRA.

De gelegenheidsspeech werd gebracht door Jos Gysels, voorzitter van 11.11.11 en ecologist van het eerste uur.

De prijzen werden uitgereikt door bisschop Van Looy van Gent, bisschop-referendaris.

Enkele flitsen van de prijsuitreiking waren op zondagavond te zien in het R.K. duidingsprogramma Braambos. Het was een mooi moment met duidelijke getuigenissen van de winnaars en met o.a. Henk van Andel en Maria Verwimp, de voorzitter van Ecokerk.

De verkiezing van de Protestantse Kerk in Ieper, als één van de fairste kerken in Vlaanderen, is een opsteker voor onze protestantse kerken. En wij hopen van harte dat het een stimulans zal betekenen voor andere VPKB gemeenten om ook kritischer te consumeren en zoveel mogelijk gebruik te maken van Fair- Trade-producten en van producten, die in de directe omgeving geproduceerd worden. En dit ook zoveel mogelijk te stimuleren.

Namens de Commissie Kerk in de Samenleving,
Greet Heslinga

Websites: www.fairtradegemeenten en www.ecokerk.be

Jongeren en Zending

Kameraden – Ambachtslui – Partners (KAP)

De oorsprong

Tussen de VPKB en de EPR (de Presbyteriaanse Kerk in Rwanda) bestaat al jarenlang een bijzonder partnerschap. In de missionaire relatie tussen beide kerken kwamen ook steeds de vragen over de verdeling van materiële goederen en de uiteenlopende spirituele ervaringen tussen Noord en Zuid aan de orde. Vanaf 1980 onderzoeken beide kerken hoe zij die ervaringen kunnen uitwisselen en met name met de jongeren. Dit werd de basis van het initiatief *Kameraden-Ambachtslui-Partners* (KAP). Het gaat hierbij om een soort *réveil*, een spirituele bewustmaking van jongeren in de westerse kerken, die aan het verouderen zijn.

Doelen

De EPR en de toenmalige Zendingscommissie van de VPKB (nu de Commissie Kerk en Wereld - CK&W) besloten toen om een kamp van jongeren uit Belgische en de Rwandese kerken te organiseren. Het doel was enerzijds om een spirituele bewustmaking te stimuleren bij de jongeren van de VPKB en anderzijds om de jongeren van de EPR kennis te laten maken met de realiteit in Europa. In de Afrikaanse samenleving bestond namelijk de mythe van de Westerse samenleving als een soort paradijs. Een Afrikaner, die nooit kennis heeft kunnen maken met een westerse - overwegend blanke - samenleving, had geen idee van het bestaan van een arme met een blanke huid. En zij konden zich ook niet voorstellen, dat een priester van de armen in Parijs, Abbé Pierre, zich druk kon maken om blanke daklozen (1954). Voor hen stonden armoede en miserie gelijk aan het hebben van een zwarte huid, het kleurling zijn. Het huidige fenomeen van de schipbreukelingen op de kusten van de Middellandse zee hangt ook samen met deze mythe; dat landen met een hoofdzakelijk blanke bevolking, gelijk staan aan rijkdom, die men tegen elke prijs tracht te bereiken.

Van 1985 tot op heden

In juli 1985 werd het eerste KAP-kamp georganiseerd in Kirinda (in het zuidwesten van Rwanda). Voor de eerste keer hebben 20 jonge Belgen en 20 jonge Rwandezers samen een maand op een bouwterrein doorgebracht. Zij hebben de fundering gelegd van een middelbare school, het Presbyteriaans Instituut van Kirinda (IPK), dat jonge meisjes en jongens opvangt voor wie het wegens plaatsgebrek onmogelijk was, toegelaten te worden tot de middelbare Staatsschool en ook niet tot een privé-school omdat deze te duur is. Nu is het IPK één van de meest

gewaardeerde van alle scholen, die toekomstige universiteiten in Rwanda alsook de beste boekhouders opleidt.

Het volgende KAP-kamp ging in 1987 door in België op het terrein

van de kerk van Jumet, onder de naam: *Zendingsprogramma van de Jeugd* (ZPJ). Deze naam werd daarna vervangen door de naam, die nu nog bestaat: KAP-kamp. Dit missionair initiatief onder jongeren breidde zich uit tot de jongeren van de partnerkerk van de VPKB in Zuid-Afrika. Ook jongeren van de kerk in Congo-Brazzaville, Duitsland en Zweden sloten zich aan. Later trokken de jongeren uit Zweden en Congo-Brazzaville zich terug, wellicht vanwege de te grote verschillen in kerkelijke cultuur. In 2012 ging het KAP-kamp door in Rwanda. Dit jaar zal het kamp doorgaan van 25 juli tot 15 augustus in Duitsland. Ook de jongeren van de VPKB-kerken zijn hier toe uitgenodigd.

Het te bereiken doel

Bij deze uitwisseling van jongeren, afkomstig uit kerken met een verschillende culturele en geestelijke achtergrond, blijft het engagement, dat jongeren daarmee aangaan, een belangrijk doel. En daarnaast blijft ook de spirituele bewustwording van jongeren in de VPKB een doel van een KAP-kamp. In een wereld, waarin mensen en groepen zich veeleer terugplooiën op zichzelf uit angst voor de verschillen, krijgen jongeren de kans om ervaring op te doen met een andere visie op de wereld. De CK&W wil graag deze dimensie van de wereldwijde kerkgemeenschap bij jongeren aanmoedigen. Zo'n multiculturele ervaring kan een belangrijke rol spelen bij de opvang en de integratie van mensen uit andere culturen, van vreemdelingen, in onze samenleving en vooral in het aanvaarden van verschillen in onze pluriforme maatschappij.

dr. Leonard RWANYINDO
Vert. Henri Verbruggen

KAP 2012

Tweeluik ter gelegenheid van het feit dat 175 jaar geleden de eerste Synode van de Protestantse Kerk in België bijeenkwam. In het eerste luik biedt prof. dr. H.R. Boudin een terugblik op 175 jaar geschiedenis, in het tweede geeft ds. Steven H. Fuite, voorzitter van de Synodale Raad van de VPKB, zijn visie op de kerk van vandaag en in de toekomst.

175 jaar Protestantse Synode in België

WWW

Vroeger betekende WWW niet *World Wide Web*, maar *Wij Willen Willem (Weg)*. Ik bedoel die korte periode in onze geschiedenis (na Napoleon), waarin de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden verenigd waren onder koning Willem I (1815-1830). Hoewel veel Belgen (maar België bestond dus nog niet) niet echt blij waren met deze constructie (zij riepen: WWW) waren de protestanten in het Zuiden zeer tevreden met deze vorst. Zij kregen van hem erkenning als protestanten en hun gemeenten werden onderdeel van de Nederlandse Hervormde Kerk. In het zuiden bloeiden in die periode maar liefst 56 Protestantse gemeenten. Toen kwam echter de Revolutie, de Belgische omwenteling (1830), en was het gedaan met de bevoorrechte positie van de protestantse kerken. De Nederlanders moesten het land verlaten, veel kerken verdwenen en de overige gemeenten probeerden zo goed en zo kwaad als het ging te overleven. Zij hielden wel contact met elkaar, maar vormden geen officieel nationaal kerkverband, een synode.

Synode, ontstaan als conflict

Het ontstaan van de synode is een wonderlijk verhaal. Ze is er eigenlijk gekomen als gevolg van een conflict

tussen twee anglicaanse predikanten in Oostende. De Minister van Binnenlandse Zaken wou precies weten hoe de Anglicaanse Kerk het benoemen en afzetten van anglicaanse predikanten geregeld had en wilde tegelijk ook wel eens weten hoe de andere protestanten dat zagen. Hadden die een gezag boven de lokale kerkenraden, zo vroeg hij?

Zeven jaar voor dat de Minister zich hiermee bezig hield, hadden twee predikanten, ds. Vent in Brussel en ds. Richard in Luik, gelijktijdig, maar onafhankelijk van elkaar al gedacht aan het bijeenroepen van een Synode. Op 2 juli 1832 had eerstgenoemde, ds. Vent, een nauwkeurig overzicht van de toestand van de protestantse eredienst opgesteld. Die was bepaald zorgwekkend. De wedden van de predikanten, de studiebeurzen, de toelagen voor weduwen en de salarissen van de organisten werden sinds oktober 1830 niet meer uitbetaald. Op 15 juli stuurde ds. Richard een rondschriven aan alle kerkenraden om hen te vragen of ze het Luikse voornemen om een Generale Synode samen te roepen, deelden. Men sprak van een *Bond van Kerken*. Over het algemeen waren de reacties positief. Twee predikanten deden stroef en reageerden koeltjes op de idee. Ds. Albert Goedkoop te Gent drukte in een persoonlijke brief aan de Minister zijn wantrouwen tegenover Synoden uit. Eigenaardig gedrag voor iemand die zo trouw de werking van de Synode van de Hervormde Kerk van Nederland had meegemaakt. Ds. Sebastien Spoerlein te Antwerpen (die vooral de Duitstalige gemeenschap van Antwerpen bediende) meende dat het voorstel schadelijk was voor het Koninkrijk Gods en beweerde dat de enige basis voor een Bond van kerken, de Augsburgse Confessie kon zijn. Spoerlein gaf te kennen dat zijn geweten hem verbood, lid te worden van de Bond en legde zijn ontslag op tafel. Ds. Spoerlein was, zo hebt u al begrepen, Lutheraan.

In beide gevallen waren het de kerkenraadsleden die hun predikanten in het ongelijk stelden en geestdriftig het ontstaan van een Synode toejuichten. Hier zien wij hoe het presbyteriaanse kerkbestuur ook wel eens echt kan functioneren. Zo waren immers kerkenraden de

echte stichters van de Nationale Synode.

Uiteindelijk verdwenen de tegenstellingen en viel alles in de plooi. Op 22 en 23 april 1839 kwamen de vertegenwoordigers van de kerken van Antwerpen, Bergen, Brussel, Dalhem, Dendermonde, Doornik, Dour, Gent, Hoei, Horebeke, Luik, Olné, Pâturages, Rongy, Spa en Verviers-Hodimont samen en tekenden de stichtingsbul van de Synode, die in het archief van de kerk te *Bruxelles-Musée* ligt opgeborgen. Een paar dagen voor de stichting van de Synode van de 16 kerken verloor België door het Verdrag van Londen van 19 april 1839, Limburg en Luxemburg, waar even zoveel Hervormde gemeenten bestonden.

Approuvé

De Synode, die zo de onduidelijkheid omtrent het protestants kerkbestuur had opgehelderd, verlangde de koninklijke bekrachtiging. Op het verslag, opgesteld door de Theux, schreef de tweede protestantse vorst die ons land gekend heeft, koning Leopold I, één enkel woord *Approuvé*. Voortaan was de Synode erkend als enig kerkelijk gezag van de Protestants-Evangelische Kerken in België en werd bepaald dat al haar beslissingen de uitdrukking waren van de wil van deze Protestantse Kerken. Door alle politieke regimes heen, vond men wisselende oplossingen voor de Protestantse Kerk-Staat relaties. De Constitutie van 1831 had het principe vastgelegd, dat de Staat zich niet mengt in kerkelijke aangelegenheden. Dat betekende dat de Kerken zichzelf moesten besturen volgens hun eigen principes: veel gemeenten moesten zo opnieuw leren dat volgens de hervormde kerkleer elke gemeente geleid moest worden door ambtsdragers: kerkenraadsleden en predikanten, die hun gezag van de gemeenteleden ontvangen hadden.

Het licht, dat onder Jozef II gloorde, in kracht toenam onder het Franse Keizerrijk en tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, begon voluit te stralen in onafhankelijk België. De zon is door de wolken gebroken en heeft een nieuwe dageraad van herwonnen vrijheid aangekondigd.

Prof. dr. H. R. BOUDIN,
Ere-rector Universitaire Faculteit Protestantse Godgeleerdheid Brussel.
(Artikel bewerkt door Dick Wursten)

Overlijden

Is bevorderd tot grotere en hogere heerlijkheid bij Zijn Heer en Heiland Jezus Christus

Met droefheid melden wij u het overlijden op 80-jarige leeftijd van ds. Jan RIGTERING op 8 maart jongstleden.

We herinneren ons ds. Rigtering als een zeer vriendelijke en toegewijde dominee. Al tijdens zijn studies aan de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid gaf hij blijk van volharding en trouw door zich te wijden aan het bestuderen van de oud- en nieuwtestamentische teksten.

Zijn hart ging tevens uit naar het evangelisatiewerk te Dillingen in het Groot-Hertogdom Luxemburg *De Grote Witte Tent*, dat onlangs zijn 50-jarig bestaan vierde.

Van 1978 tot 1984 bediende ds. Rigtering de protestantse kerk te Hasselt. Sedert 1966 tot aan zijn pensionering stond hij deeltijds en later fulltime in het protestants godsdienstonderwijs. Hij is één van de predikanten, die heel zijn leven wijdde aan het Belgische protestantisme.

Dankbaar voor de inzet van ds. Rigtering, betuigt de Kerk haar innige deelneming aan de familie.

H.R. Boudin

Rouwadres:

Fam. Rigtering-van der Schalk
p/a Sint-Truidersteenweg 140
3500 HASSELT

De weg kennen we niet. De richting wel.

Ds. Steven Fuite aan het woord

Eén van de dingen die ik me voornam bij mijn aantreden als voorzitter, nu ruim een jaar geleden, is dat ik me ervoor zou inzetten, de band met de plaatselijk kerken te versterken. Vandaar dat ik begonnen ben met de zogenaamde *zondagsbezoeken*. Regelmatig woon ik door heel het land heen de zondagse erediensten bij en spreek na afloop met kerkenraadsleden en predikanten.

Ik merk dat veel gemeenten gedragen worden door een klein team van vrijwilligers met een warm hart voor de kerk. Velen doen dat al jaren, structureel. Het blijkt echter niet gemakkelijk om, buiten die relatief kleine kring van bestaande vrijwilligers, steeds nieuwe mensen te vinden die duurzaam de fakkel willen overnemen. Niettemin, en dat is verheugend, wil men zich wel engageren voor kleinere projecten. Er is echter evenzeer nood aan mensen die het beleid ook structureel verder dragen en die zijn moeilijker te vinden. In die zin zijn kerkgangers, wellicht in de geest van onze tijd, meer en meer consumenten geworden.

Wat ik ook proef is, dat kerken soms het idee hebben de boot te missen, bang om geen aansluiting te vinden bij de volgende generatie en bij de wereld om zich heen. Zelfs in de stad weten de kerken de jongeren maar moeilijk aan zich te binden.

Toch zijn er ook kerken die fantastisch draaien. Waar de kerkzaal gevuld is, ook met jongeren. Het is moeilijk te

zeggen waar dat door komt. Is er een kritische ondergrens, waarbij jongeren elkaar aantrekken? Heerst er een bepaalde spiritualiteit? Een kerkvisie waarin alles om de predikant draait is niet de mijne, maar ontegenzeggelijk is de persoon van de predikant - als aansprekende, aan te spreken en samenbindende factor - erg belangrijk. Heel wat predikanten die met hart en ziel werken en zich identificeren met en zich helemaal geven in hun ambt, beleven dit als een extra druk. We leven in een vereconomiseerde tijd waarin de goden *onmiddellijk resultaat, verkoopstrategie en getalsmatige groei* worden aanbeden. Dit

terwijl je het *succes* van een kerkgemeenschap zeker niet zomaar gelijk kunt stellen met kwantitatieve groei. Toch blijft het voor een predikant soms wringen: 'Het Evangelie is zo'n prachtig verhaal en levensbron, daar kan het niet aan liggen. Licht het dan aan mij?'

Wees niet bang!

Bijna elke kerk die ik gezien heb, is sociaal betrokken bij iets buiten de kerk. Kerkmensen hebben *de wereld* op het oog, willen maatschappelijk relevant zijn. Moeilijker blijkt het om ook inhoudelijk naar buiten te treden. Wellicht vanuit een bepaalde schroom die m.i. niet terecht is: vaak blijkt iemand die niet kerkelijk is, veel minder afwijzend te staan ten opzichte van geloven dan je dacht. Als je bijvoorbeeld gewoon zelf open laat zien hoe je gegrepen bent door de verhalen van en over Jezus, voelen mensen het authentieke en dat raakt.

De tendens dat nogal wat kerken kleiner worden, heeft ook positieve effecten. Kerken bouwen systematisch contacten op met andere kerken, ook als ze wat verder bij elkaar vandaan liggen. Dit zie je bijvoorbeeld gebeuren tussen jongeren van diverse kerken.

Er is soms een neiging te wachten op *de trukendoos*: als we het zus of zo doen, dan loopt de kerk vol. Ik hecht weinig geloof aan zo'n aanpak, die veel te veel uitgaat van een in mijn ogen achterhaalde manier van denken

over een maakbare wereld of, in dit geval, kerk. Daarentegen kan wat vroeger gebeurde nu, in ludieke gedaante, heel waardevol en opbouwend zijn. Dat geldt zowel op plaatselijk, op landelijk als op wereldniveau. Natuurlijk, de kerk krimpt, maar ze hoeft zich niet kleiner te maken dan ze is. Daar komt nog bij: kleiner worden, betekent ook dat je je op soms zeer confronterende wijze laat terugbrengen tot de essentie, de roeping van de kerk. Vol vertrouwen in de goede boodschap aan de slag gaan en steeds opnieuw de basale vraag stellen: wat vraagt de Heer van ons? En hoe in verschillende tijden en situaties het antwoord ook moge luiden, nooit dat wij vooral met ons zelfbehoud bezig moeten zijn.

O ja, nog iets: kleiner zijn, voorkomt dat je praat vanuit een dominante positie. Je hoeft niet altijd de boodschap hoog en luid van de toren te blazen. Iemand noemde dat eens *missionaire zwijzaamheid*. Mooi begrip!

Vele gestalten, één lichaam

Naast eredienst en liturgie zijn er ook andere sporen te volgen. Ik denk bijvoorbeeld aan het beter uitbouwen van professionele posten buiten de kerk. Professionals die zich actief en concreet inzetten voor de opbouw van de kerk in de samenleving zijn tegelijkertijd een signaal dat de kerk ook buiten haar muren kerk is. De kerk heeft meerdere gestalten, die

alle volwaardig zijn: de erediensten, Protestantse Solidariteit, het regionale jeugdwerk ProJOP, de aalmoezeniersposten, noem maar op... We moeten het met elkaar nu eindelijk maar eens afleren stiekem te blijven denken, dat wat er buiten de kerkmuren aan kerkzijn gebeurt eigenlijk toch maar secundair is. Dat is het niet! En één van de zaken die we als VPKB absoluut moeten doen om al die evenwaardige gestalten van binnen- en buitenkerkelijk kerkzijn goed op elkaar af te stemmen en elkaar wederzijds te laten bevruchten is, iemand aanstellen die zich actief bezighoudt met de afstemming en sturing van dat beleid. Zo'n - noem het - *communicatiedeskundige*, die de vele gestalten van de kerk kan verbinden en samenbrengen, die de kerkelijke bloedsomloop stimuleert. Processen hebben hun eigen ruimte nodig, maar daarnaast ook sturing en stimulans van bovenaf. Op andere terreinen van de samenleving zie je vaak een enorme dynamiek rond zo'n spilfiguur ontstaan. Het brengt rust in een organisatie en voorkomt dat mensen het zicht verliezen op wat ze doen en als gevolg daarvan bijvoorbeeld de lier aan de wilgen hangen.

Ook voor de kerkelijke organisatie geldt dat je intern goed met elkaar moet kunnen communiceren om naar

buiten toe eenduidig te zijn. Zeker in onze verenig(en)de kerk met haar meerdere tradities en veel vrijwilligers die zich niet altijd gesteund weten en soms slachtoffer zijn van een te zware kerkstructuur; ook binnen de VPKB wordt vaak langs elkaar heen gewerkt. Goede communicatie kan helpen te begrijpen waarom de ander anders is en doet wat zij/hij doet, en dat is broodnodig als de VPKB zich echt op een steeds complexer wordende wereld wil afstemmen.

Kerk van de toekomst

In het Protestantisme ligt de nadruk op eigen verantwoordelijkheid en persoonlijk geweten. Iedereen die zich in zijn leven op één of andere wijze gegrepen weet door de Man van Nazareth hoort bij de kerk. En dat in de ruimste zin van het woord. In feite is het Protestantisme, alleen al vanwege zijn democratisch gehalte – kerkelijk vertaald: het principe dat iedereen voor God gelijk is en niemand de waarheid in pacht heeft - een stroming die bij uitstek past in deze tijd. Er is ruimte voor eigen geloofsbeleving en debat. Dat vraagt wel openheid van de kerk, en het besef dat een ieder die zich betrokken weet ook daadwerkelijk invloed heeft op de gang van zaken in de kerk. Onze Synode fungeert daarbij als een parlement, waar met elkaar gesproken wordt, niet gevochten. Met de bedoeling uiteindelijk tot elkaar te komen.

Dat betekent concreet dat je je bijvoorbeeld niet van tevoren al vastpint op een bepaald stemgedrag, maar open met elkaar in gesprek gaat. We kunnen met elkaar van mening verschillen, maar we zijn één in ons doel om samen de weg van Christus te gaan.

Op wereldvlak vertonen nogal wat kerken in de knel de neiging, het kerkelijk reilen en zeilen te conserveren in geschreven regels. Regels zijn nodig om het kerkelijk leven te faciliteren. Maar het leven laat zich niet regelen, ook het kerkelijk leven niet. We moeten ervoor waken, regels te maken voor een kerk die niet bestaat. Vraag me niet waar de kerk over pakweg vijf jaar staat. Ik ben geen strateeg, ik geloof, stap voor stap. Er is geen *trukendoos* of *masterplan*. Als voorzitter probeer ik open en transparant te zijn. Onderling vertrouwen is een basisvoorwaarde voor innerlijke warmte, dáár begint de uitstraling naar buiten. Open zeggen wat ik denk en vind, neemt de angst weg om eerlijk de grondvraag te stellen naar hoe wij samen kerk kunnen zijn, waardoor het inzicht kan groeien dat we, ondanks onderlinge verschillen, gemeenschappelijk dezelfde kant uitgaan. De weg kennen we niet. De richting wel.

Interview: Ernst VEEN en Annet SINNEMA-BUURMAN

De Mattheuspasie

(Willem Ceuleers)

13 en 18 april 2014

Na de uitvoeringen van de Johannespassie in 2012, gevolgd door reprises in 2013, vond Willem Ceuleers (www.ceuleers.eu) dat het tijd werd om de *passie volgens Mattheüs* onder handen te nemen. Hij deed dit opnieuw in oude stijl (tussen Schütz en Bach - deze keer iets meer neigend naar Schütz dan naar Bach). Koor, orkest en solisten van het A.C.M. maken zich klaar om ook deze versie van het verhaal van de laatste dagen van Jezus van Nazareth – volledig in het Nederlands! – met passie ten gehore brengen.

NB: Beide malen gaat het om een concertante uitvoering.

- zondag 13 april 2014, 16u, Palmzondag, Brussel-Laken Sint-Lambertuskerk (i.s.m. het Davidsfonds)
- vrijdag 18 april 2014, 20u, Goede Vrijdag, Antwerpen Sint-Antoniuskerk (onder dank aan de parochiefederatie 'Warm Noord')

Meer info: www.a-c-m.be of dick@wursten.be

William Tyndalemuseum

Tyndalelezing 2014

22 april 2014

Dinsdag 22 april organiseert het museum haar jaarlijkse Tyndalelezing. Dit jaar nodigen we Jürgen Mettepenningen uit. Dr. Mettepenningen is directeur van de dienst Identiteit bij het Vicariaat Onderwijs van het aartsbisdom en gastdocent aan de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen in Leuven. Hij zal spreken over de toekomst van het christendom. U bent van harte welkom dinsdag 22 april om 20.00 uur aan de Rondeweg 3 te Vilvoorde.

U kunt zich aanmelden voor deze avond op: tyndalemuseum@protestantsekerkvilvoorde.be of 02/251.39.45

Personeelsdag voor (emeriti)-predikanten, proponenten en bureaupersoneel met partners en kinderen

1 mei 2014 van 09:30 tot 17:30 te Antwerpen

Graag verwelkomen we jullie allemaal in *De Brabantse Olijfberg*, gelegen aan de Lange Winkelstraat 5 in Antwerpen. In het programma zijn drie wandelingen opgenomen, u moet er daarvan één kiezen, zo kunnen we de groepen al op voorhand samenstellen.

Inschrijven kan door het sturen van een e-mail naar marian.knetemann@hommers.be uiterlijk 31 maart. Uw inschrijving is pas definitief na de ontvangst van 15 euro per persoon of 25 euro per koppel (kinderen tot 15 jaar zijn gratis) op rekeningnummer BE – 29-0680 7158 0064 met vermelding personeelsdag 2014.

125 jaar Anderlecht

4 mei 2014

Op 4 mei a.s. viert de VPKB-gemeente Anderlecht haar 125-jarig bestaan. U bent van harte uitgenodigd om dit mee te maken.

Meer inlichtingen en inschrijvingen:

ds. Leendert BOSGRA (leen.bosgra@gmail.com)

50 jaar Hasselt

11 mei 2014 om 15:00

Op 24 december 2013 was het exact 50 jaar geleden, dat de protestantse kerk te Hasselt ontstond (zodanig opgetekend in het Staatsblad). Omdat deze datum niet zo'n geschikt moment was om dit te vieren met gasten van buitenaf, organiseert de kerk een feestelijke dankdienst met receptie, toespraken en muziek op zondag 11 mei a.s.

Adres: Kurigingersteenweg 81 te 3500 Hasselt.

Inschrijven bij ds. Lianne de Oude:

tel. 011/82.33.80

e-mail: lianne.deoude@scarlet.be

Nieuw kerkgebouw Leuven

15 juni 2014 om 15:00

Eindelijk is het zover. Het nieuwe kerkgebouw van de VPKB-gemeente wordt ingehuldigd op 15 juni a.s.

Adres: Mariakapel, gelegen aan de Matadilaan te 3001 Heverlee / Leuven.

De kapel heeft geen huisnummer, maar is gelegen naast huisnummer 4, en heeft dus eigenlijk als huisnummer: 6

Faculteit

Opendeurdagen 5 tot 9 mei 2014

Iedereen is welkom op de Opendeurdagen 2014 van de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel. U kunt zomaar binnenwippen om één of meerdere colleges te volgen van 5 tot 9 mei op de Bollandistenstraat 40 - 1040 Brussel. Op donderdag 8 mei om 16 uur is een bijeenkomst voorzien met (toekomstige)-studenten en hoogleraren. Al uw vragen zullen een antwoord krijgen!

De Bibliotheek en de Documentatiecentrum van de FPG staan het hele jaar open voor studenten en belangstellenden van de FPG of andere onderzoekcentra. Volgende keer krijgt u meer nieuws over de Bibliotheek en het Documentatiecentrum.

Geïnteresseerd? Bel naar 02/735.67.46 of bezoek onze site: www.protestafac.eu

Duits-Belgische Contactdagen

Van 26 augustus tot vrijdag 29 augustus 2014

Dit jaar gedenkt Europa Karel de Grote, die 1200 jaar geleden overleed. Hij geldt als één van de grondleggers van Europa. Tot op vandaag leven we in Europa van voorstellingen en ideeën, wat dit Europa is en wat het moet zijn. In de huidige crisis van Europa - economisch, sociaal, op het gebied van de financiële politiek, enz. - schijnt Europa echter weer in een fase van versplintering te komen. In

Aken komen we samen in de buurt van het Drielandenpunt. Als kerken zien we de opdracht, grenzen te overwinnen, samen leven vorm te geven - over grenzen heen. Over deze facetten van onze Europese geschiedenis, maar ook van ons geloof, willen we nadenken.

Waar?

Bisschoppelijke Academie van het bisdom Aken
August-Pieper-Haus
www.bischoefliche-akademie-ac.de

Thema ?

Europa tussen verleden en toekomst – leven en geloven over grenzen heen

Inlichtingen en inschrijvingen:

tel. 15/20.51.54

e-mail: jhbrouwer@protestant.com

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

ds. Steven FUITE

Redactieteam

Bea Baetens

Annet Sinnema-Buurman

ds. Ernst Veen

dr. Dick Wursten

Redactieadres:

Brognezstraat 44 - 1070 Brussel

tel.: +32-(0)2-511 44 71

fax.: +32-(0)2-510 61 74

E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :

<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 20,00 euro
- Groepsabonnement: 15 euro (vanaf minimum 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 25,00 euro

Vorige nummers Kerkmozaïek

<http://www.hipgo.be/kerkmozaiek/>

Storten

kan op onderstaand nieuwe rekeningnummer van de Verenigde Protestantse Kerk in België
Brognezstraat 44 - 1070 Brussel
ING BE06 3100 0835 5022

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Wat betreft de richtprijs voor advertenties kunt u zich wenden tot de redactie. Zij behoudt zich het recht voor om deze al dan niet te plaatsen.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek:

7 april 2014.

Protestantse Solidariteit (vzw) zoekt een kandidaat voor de functie van

adjunct uitvoerend secretaris

FUNCTIEPROFIEL: adjunct uitvoerend secretaris (m/v) – uitvoerend secretaris (m/v) vanaf 2015

MISSIE: Leiding en coördinatie van de vzw'en samenwerking met haar vrijwilligers (2015)

TAKEN

- Leiding en coördinatie van de administratie, communicatie, fondsenwerving en financiën
- Leiding van vrijwilligers en personeel
- Vertegenwoordiging op nationaal en internationaal niveau
- Zorg voor goede relatie met VPKB en Coördinatie Kerk & Wereld
- Toezicht partners in Noord en Zuid
- Projectmanagement, voorbereiding, presentatie en acceptatie
- Rapportering
- Hernieuwing van de NGO-erkenning

VEREISTEN

KFNNS

- Minimum: relevante opleiding op hoger niveau
- Terreinervaring wenselijk
- Goede kennis van projectmanagement
- Goede kennis van administratie
- Kennis van computerprogramma's en -mogelijkheden
- Drietalig: Frans, Nederlands en Engels zijn essentieel

COMPETENTIES

- Versterking van de bekwaamheden van partners
- Project management
- Goede redactionele capaciteiten (Frans)
- Bekwaamheid tot synthese en globaal overzicht
- Occasioneel avond- en weekendwerk
- Bereid om te reizen

EIGENSCHAPPEN

- Grote belangstelling voor ontwikkelingssamenwerking
- Diep respect voor bestaande verscheidenheid
- Goed geïntegreerd in het protestantse milieu in België en de wereld
- Goed georganiseerd, nauwkeurig en eerlijk

VOORWAARDEN

Contract: voltijdse, evaluatie na één jaar. Kantoor: Brogniezstraat 46, 1070 Anderlecht

Aanvangsdatum: zo spoedig mogelijk. **Conditie:** barema volgens PC 329 – socio-culturele sector – Franse Gemeenschap, verplaatsingsvergoeding.

Afsluitdatum: 30 maart 2014

Kandidatuur met motivatie en CV sturen naar Eric JEHIN, Protestantse Solidariteit, Brogniezstraat 46 - 1070 Brussel per brief of e-mail : e.jehin@solidariteprotestante.be